REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURÎ de ANUNȚURÎ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe treî lunî 6 cor.
N-riî de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe treî lunî 10 fr.
N-riî de *Dumînecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niî colectorî.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe treî lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe treî lunî 6 corónе. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 82. Brașov, Joi 11 (24) Aprilie. 1902.

„Corbul alb“ redivivus.

„Corbul alb“ între Maghiarî, Ludovic Mocsary, bětrân dér cu inima tîněră și neînrěutățită, a dat érășî un semn de viéță. El a publicat, după cum am anunțat, o carte, în care face bilanțul sistemului afacerilor comune austro-ungare.

Se scie, că Mocsary a fost întotdéuna un mare independist Multă vreme el a fost chiar președintele partidului independist în dietă. E lucru firesc și ușor de înțeles prin urmare, că și în scrierea sa de față pledéză pentru independența Ungariei, pe care ar dori sě-o vadă cu o di maî curênd realisată.

De câte-orî însě Mocsary a vorbit despre realisarea visului sěu, maî ales dela 1879 încóce, de atâtea-orî a declarat cu tótă sinceritatea, că nu-șî póte închipui o Ungarie independentă pe câtă vreme Maghiarii vor trăi în dușmănie cu naționalitățile.

Ca sě ne putem ajunge ținta cea mare, care este independența Ungariei, — dise el, cu ocasiunea desbaterei legei școlare maghiarisătóre în dieta dela 1879, — trebue sě ne dedăm a fi maî întâiŭ dreptî și echitabilî față cu națiunile conlocuitóre; nu numai sě nu le luăm nimic din ce am stabilit prin legea dela 1868, ci se căutăm pe cât se póte a lărgi chiar drepturile lor cuprinse în acéstă lege. Altfel, adause el, chiar de s'ar realisa independența, noi Maghiarii n'am pute-o susține décă nu vom trăi în bunăînțelegere cu popórele conlocuitóre.

De astă-dată Mocsary repetă ceea-ce a dis, dér o spune și maî pe șleu ca până acuma, punênd alternativa: *Orî maghiarisare, orî independență!* O cale de mijloc nu cunósce.

Nu se póte, după dênsul, sě maghiarisezî, fie în total fie în parte și tot-odată sě trăescî în bună înțelegere cu aceia, pe carî umblî a-i desnaționalisa. De aceea, décă e vorba de maghiarisare, atuncî, dice Mocsary, starea de față dualistă e cu mult maî de preferit, decât aceea, ce ar urma décă țéra și-ar realisa deplina independență.

In consecență Mocsary pretinde dela stânga estremă, ca sě renunțe la maghiarisare ca sě pótă dobêndi deplina independență a Ungariei.

Se înțelege de sine, că modul acesta de-a apreția situațiunea și sfatul, ce'l dă Mocsary stângei estreme, nu póte fi decât o adevěrată orórе pentru șoviniștiî de tot soiul.

Abstragênd dela cestiunea uniuneî personale, faptul însușî, că acest bărbat însemnat politic al Maghiarilor vorbesce de-o eventuală necesitate de a pune capět odată pentru tot-déuna tendințelor de maghiarisare, înfioră până la óse pe ceî ce nu maî pot esista fără maghiarisare.

Diarul cel maî veninos față cu naționalitățile, scris nemțesce dér inspirat de ideile și nisuințele intolerante jidano-maghiare, caracteriséză efectul, ce l'a produs în taběra șovinistă alternativa luî Mocsary dicênd, că acésta „nu însémnă decât federalismul înăuntru și independența de stat înafară“.

„Nu ne mirăm“, esclamă acésta fóie, „că autorul, care vorbesce astfel, încă înainte cu decî de anî a fost constrîns sě părăséscă viéța publică unguréscă...“

Vom reveni maî amĕnunțit asupra cărțiî celeî maî nouě a luî Mocsary, care ne interesézä cu deosebire pentru vederile umane și sănětóse ale acestuî „corb alb“ în cestiunea naționalităților.

Urmașul luî Horanszky. Asupra portofoliuluî comercial s'au pornit deja combinațiunile. Se înțelege, că nu se póte încă spune, cine are șansele cele maî favorabile. Amintim numai deocamdată următórele nume: Hieronymi Karoly, Vörös László, Contele Tisza István, Lang Lajos, Weckerle Sandor. După un alt svon însușî Szell ar trece la comerciŭ, ér internele le-ar da conteluî Andrassy Gyula.

Broșura luî Mocsary. *„Budapesti Hirlap“* dela 22 l. c. ocupându-se la loc de frunte cu broșura luî Ludovic Mocsary *„Bilanțul sistemuluî dualist“*, scrie între altele:

„Adevěrat, că capitolul despre *cestiunea naționalităților* din opera luî Mocsary dérîmă lauda, ce i-o aduce partiduluî independist. El dice anume, că partidul independist — décă crede, că consolidarea și rĕspândirea maghiarismuluî este un interes național maî pe sus de tóte — trebue sě recunóscă, că pentru acéstă starea actuală e *neasěměnat maî favorabilă*, decât aceea, în care ar fi țéra, décă s'ar realisa deplina independență de stat. De géba partidul independist ar câștiga pentru principiile sale maghiarimea întrégă, *pe cât timp Maghiarii stau pe picior de dușmănie cu naționalitățile.* Trebue sě se alégă dér între cele două politice: *sěu maghiarisare, sěu independență...* Atuncî și dualismul ar deveni o realitate, fiind-că cu óre-care bunăvoință ar succede a-se crea aicî stărî similare cu cele din Austria. Kalnoky a visat odată despre un astfel de sistem de guvernare ungar“...

Un nou conflict diplomatic este pe cale sě isbucnéscă între Francia și Turcia. Pórta a dat ordine, ca representanții ambasadeî francese sě nu asiste la pertractarea procesuluî de bătae, ce s'a întêmplat acum cât-va timp între călugărî la Ierusalim. Ambasadorul frances Constans a protestat în contra acesteî měsurî, care-i atinge Franciei drepturile de protectorat asupra catolicilor în Orient.

Pace sěu rěsboiŭ? Luî *„Standard“* din Londra i-se vestesce din Pretoria, că sunt cause fundate, carî lasă a se spera, că între delegațiî burî și englesî s'a stabilit un fel de înțelegere cu privire la basele principiare, pe carî ar fi sě se încheie pacea. Contrar cu scirea acésta, din Haga se anunța, că *Krüger* a declarat, că Buriî nu vor accepta pacea cât timp Anglia nu va conveni între altele și asupra amnestieî depline pentru rebelii Africanderî din colonia Cap. Date fiind dificultățile cu privire la cestiunea independențeî, rěsboiul n'are sě se sfîrșéscă curênd.

Alegerea de episcop în Arad. Cetim în *„Budapester Tagblatt“*: „Alegerea episcopuluî român gr. or. pentru scaunul vacant al diecesei Araduluî, se va face în 11 Maiŭ a. c. Intre candidații ceî maî chemațî pentru acest post sunt Augustin *Hamsea* și Vasile *Mangra*, ale căror șanse electorale îșî cam țin cumpěna, deóre-ce Hamsea dispune în Bănat și în comitatul Bihoruluî, Mangra însě în comitatul Araduluî de numěroșî aderențî“.

O afacere de inaltă trădare. Din *Paris* se telegraféză, că o viuă emoțiune domnesce în cercurile militare francese în urma unuî denunț adresat ministeriuluî de marină, care semnaléză o afacere de înaltă tradare. Secretarul lucrărilor portuluî Boyan, unul din cele maî însemnate puncte strategice ale apěrăreî cósteî Atlanticeî, e acusat de a fi în solda uneî marî puterî maritime. La perchisiția făcută în locuința funcționaruluî, s'au descoperit copiî ale planurilor secrete ale porturilor. Sunt bănuelî, că trădătorul are și complicî.

Turburărî în Finlanda. In diua de 17 Aprilie guvernorul Finlandeî a ținut adunarea de controlă a recruților în manegiul garnisóneî din Helsingfors. Recruții adunațî au primit pe guvernor cu huiduelî. Pe la órele 5 p. m. când s'a întrerupt adunarea, mulțimea adunată a atacat pe comisarul de poliție Kaleso Kongassa cu pietri, rănindu-l grav. A doua di s'au repetat domonstrațiunile, de astădată în contra unuî oficer de gendarmî și a căpitanuluî Maximov. Acest din urmă fù grav rănit. A trebuit sě intervină cazacii, carî au fost primițî de asemenea cu pietri și cu sticle pline de fluidități corosive. Maî mulțî cazacî au fost rănițî.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Restignirea luî Isus.

(Din romanul „Sě-L urmăm!“, de H. Sienkiewicz).

— Fine. —

In sfêrșit, când lucrul fù isprăvit, corpul torturatuluî fù ridicat împreună cu lemnul destinat de a forma partea curmezișă a cruceî. — Cu o voce trăgănată și monotonă, centurionul, care supraveghea lucrarea, dete poruncile și unul din soldațî începù sě pironéscă de stâlp piciórele luî Isus.

Noriî, ce de diminéță se tot îngrămădeau, întunecau acum sórele cu desěvîrșire. Orbitórea strălucire de care ardeau colinele îndepărtate și stâncile, se stinse de-odată. Se făcù întuneric.

O céță sinistră, roșie ca arama, învăluî tótă regiunea și se îndesa pe měsură ce sórele se afunda maî mult în norî.

Era ca și cum cine-va ar fi sěměnat de sus o întunecime roșiatică pe pâmênt. Un vênt ardětor se năpusti odată, apoi încă odată, 'și pe urmă se opri. Atmosfera deveni de-o greutate nesuferită.

De-odată și resturile de strălucire roșiatică se făcură negre. Noriî, sombriî ca nóptea, se coborîră în rotocóle enorme de-asupra colineî și oraşuluî. Furtuna se apropia... Totul respira neliniște.

— Sě ne întórcem, — spuse érășî Cinna.

— Incă nu. Vréu sě-l maî věd! — rěspunse Antea. Deóre-ce céța înzăbrănea corpurile atîrnate, Cinna porunci sě se ducă lectica maî aprópe de locul restignireî.

Erau deja așa de aprópe, încât nu-i despărția, decât o distanță de cățî-va pașî.

Pe lemnul întunecos, corpul Restignituluî părea, în mijlocul întunecimeî înconjurătóre, ca țesut din radele argintii ale luneî. Pieptul i-se ridica de respirația agitată, și ochiî îî erau încă pururea ridicațî către ceriŭ.

Din sînul norilor se audi o bubuitură surdă. Tunetul se deșteptă, se rostogoli cu o trosnitură asurditóre dela rěsărit la apus; apoi, ca și cum s'ar cufunda în prăpastiî fără fund, se audia din ce în ce maî adênc, când amuțind, când devenind érășî maî tare, până-ce în cele din urmă se sfîrșî într'un răcnet, ce sgudui pămêntul în țîțînile sale.

In același timp un fulger formidabil și albastru sfâșiă noriî, lumină ceriul, pămêntul, crucile, armurile soldaților și mulțimea, îngrămădită ca o turmă de oi, spăimêntată, înfricată.

O întunecime și maî adêncă urmă fulgeruluî.

Aprópe de lectică se audiau suspinele femeilor, carî se apropiaseră și ele de cruce, și plânsetele acestea, în mijlocul uneî adêncî tăcerî, aveau în ele ceva îngrozitor.

Ceî carî veniseră împreună și carî se perduseră în mulțime, începură a-se striga. De icî, de colo, se înălțau vocî îngrijate:

— Oiah! Oi Ianu! Nu s'o fi restignit un drept?

— Care mărturisia adevěrul! *Oiah.*

— Care învia morții: *Oiah.*

O voce strigă:

— Nenorocire ție, Ierusalime!

Érășî o altă voce.

— Pămêntul s'a cutremurat!

Uniî începeau sě fugă, alțiî erau de grózä pironițî la pămênt și steteau încremenițî, incapabilî de-o cugetare, cu consciența surdă în suflet, că aicî s'a petrecut ceva înfiorător.

Un nou torent de fulgere se deslănțui din adêncimile norilor, asemenea unor gigantice siluete de foc. Vocile tăcură, sěu maî esact, se perdură în uetul uraganuluî, ce se ridică cu o furie neaudită, smulgênd ómenilor vestmintele și risipindu-le în câmpie.

Dér, étă, că întunerecul începea sě se lumineze. Vêntul goni noriî, îî lungi, îî adună, pentru a-î sfâșia din nou, ca pe nisce cârpe usate. Lumina se mări; în sfîrșit, vělul întunecos se întredeschise și, prin sfâșietură, se precipită un val întreg de raze solare. Totul se lumină: Calvarul, crucile, fețele îngrozite.

Capul Nazariteanuluî se pleca pe

Visitațiune scolară.

Zarand, 7 Aprilie v. 1902.

Visitarea institutelor nóstre de învĕțămênt secundare, precum și a scólelor nóstre populare prin ómenĭ de școlă din gremiul consistorial, nu póte sĕ aibă decât urmărĭ bune pentru progres. Pe lângă controlul sever din partea inspectorilor scolarĭ regescĭ, este datorința forului superior bisericesc, a consistoriului nostru archidiecesan, ca sĕ aibă cunoscințe esacte, întru cât rapórtele venite dela organe strĕine sunt drepte și basate pe realitate, orĭ sunt tendențióse. Acésta nu se póte, decât prin controlare, prin persóne competente și carĭ s'au distins în viéța nóstră bisericéscă și scolară.

In ce privesce visitarea institutului nostru gimnasial din Brad și a scólelor elementare, precum și atențiunea dată din partea forului superior bisericesc, până bine de curênd, se reduce la minimul de necredut. Decĭ de anĭ aprópe nimenĭ din centru nu a fost trimis, ca sĕ se convingă *de visu*, despre starea materială a gimnasiului și despre progres. La 1885, când era sĕ se trasnforme salele de învĕțămênt, apoi la 1891, când era sĕ se edifice sala de gimnastică, când starea materială a gimnasiului era mai critică, ușile erau încuiate. Ei, dér timpurile au trecut, cei de aprópe interesațĭ de gimnasiu și-au încordat forțele și au trecut norocoșĭ dilele de crisă. Póte că a fost bine așa. Era însĕ o lacună neesplicabilă pentru mulțĭ. Deja a trecut, s'a umplut și acésta lacună. Forul nostru superior bisericesc, care de vre-o câțĭ-va anĭ tot mai viu interes a început sĕ arate față de noi, a binevoit a trimite din sînul sĕu o persónă. care nu numai că are aptitudinile recerute, déră sĕ mai bucură și de stima generală atât în Zarand, cât și în archidiecesă.

In 2 (15) Aprilie a. c. a sosit în Brad Prea Cuvioșia Păr. archimandrit și vicar Dr. *Ilarion Pușcariu.* Intru întimpinare i-a eșit protopresbiterul tractual și un profesor. Miercurĭ în 3 Aprilie Ilustritatea Sa a visitat gimnasiul, a asistat prin clase la órele de prelegere, a visitat salele de învĕțămênt, de desemn, gimnastică, biblioteca, colecțiunile, archiva, a continuat apoi Joi cu visitarea ocupațiunilor scripturistice ale elevilor, a luat informațiunĭ despre tot ce privesce învĕțămêntul, a ținut conferență cu corpul profesoral, unde a dat indigitările de lipsă și s'a luat act despre tot ce s'a aflat, despre întréga stare a învĕțămêntului, precum și despre starea fondului gimnasial și despre unele neajunsurĭ, carĭ vor trebui în scurt timp sĕ se delăture.

Vinerĭ Il. Sa a visitat și școlele elementare. Pretutindenĭ a fost întîmpinat cu cea mai mare stimă și reverință. Petrecerea sa în Zarand a făcut cea mai bună impresiune nu numai în centru, ci și în întreg ținutul. Il. Sa a binevoit a onora cu presența sa familiile corpului didactic, precum și pe protopretorele. Nu mai puțin și Românii de aicĭ și-au ținut de datorință a-șĭ arăta stima față de bărbatul, care aprópe de 4 decenii lucră pentru binele bisericei și al școlei.

Miercurĭ în 3 Aprilie corpul didactic s'a presentat la Il. Sa fiind primit cu tótă afabilitatea. Joi, preoțimea tractuală în mod spontan, aflând de petrecerea Il. Sale în Brad, s'a presentat în frunte cu protopresbiterul tractual, făcêndu-șĭ onorurile cuvenite. Il. Sa a mai cercetat Joi după amiadĭ și monumentala biserică din Țebea și mormêntul martirului nostru național. Abia Vinerĭ după amiadĭ, după-ce a cercetat biserica din Brad și și-a luat informațiunĭ detaiate despre starea ei, s'a depărtat din Brad, lăsând în urmă-i pretutindenea și la toțĭ, cu carĭ a venit în atingere, cele mai bune impresiunĭ. La órele 3 după amédĭ, Vinerĭ, distinsul óspe a părăsit Bradul, plecând cu trăsura spre Deva, însoțit fiind de un vechiŭ elev al sĕu, éră de aicĭ séra cu trenul a plecat spre casă.

Eremitul.

SCIRILE DILEI.

— 10 (23) Aprilie.

† **Alexandru Lupașcu.** Dela Bucurescĭ ne sosesce durerósa scire despre încetarea din viéță a lui *Alexandru Lupașcu*, vice-președinte al Camerei, fost membru al înaltei curțĭ de compturĭ, apoi timp de 34 anĭ (1867—1902) membru fundator, cassier, vice-președinte onorar al societății „Transilvania“.

Român de inimă, învăpăiat naționalist și sincer sprijinitor al causei culturei românescĭ, Alexandru Lupașcu a fost și unul din întemeiătorii „Societății pentru învĕțătura poporului român“. Cele mai marĭ merite însĕ și le-a câștigat pentru societatea „Transilvania“, înființată spre a veni în ajutorul culturei Românilor de dincóce.

Peste câte-va sĕptĕmânĭ se împlinesce un an, de când s'au celebrat neprețuitele servicii, ce rĕposatul le-a adus în decurs de 33 de anĭ societății „Transilvania“ prin aceea, că acésta societate a bătut o medalie cu efigia lui Al. Lupașcu în semn de recunoscință. In actul dresat din incidentul acestei sĕrbătorĭ, se amintesce între altele, că rĕposatul a cedat, în calitate de casier, remunerarul sĕu de 100 galbenĭ anual, ce se plătea predecesorului sĕu, care capitalisat s'a urcat la 40,000 lei, se accentuéză caracterul sĕu, apostolatul sĕu pentru societate, și că nicĭ ca deputat, nicĭ ca înalt funcționar public n'a neglieat'o, ci i-a rĕmas credincios, „interesele ei fiindu-i scumpe ca ale copiilor sĕi“.

Pĕtrunșĭ de aceeașĭ recunoscință, ce a animat pe membrii Societății „Transilvania“, ne asociăm și noi cu adâncă durere la doliul familiei rĕposatului, a căruia amintire va rĕmâné neștérsă în inimele nóstre ca „dătătorul unor esemple din cele mai frumóse și edificătóre în aceștĭ timpĭ de scădere“.

Aniversarea alegerei Regelui Carol de domnitor al României s'a serbat Duminecă. La Metropolie s'a serbat un Te-Deum. Capitala Bucurescĭ era împodobită cu drapele. In registrele deschise la palat s'au înscris un mare numĕr de persóne. Doliul Curții a fost ridicat pentru diua de Duminecă. Regele a primit numĕróse telegrame de felicitare din țéră și strĕinătate. Séra s'a dat un prând la palat — In aceeașĭ di Academia ținênd ședință solemnă, secretarul general d-l D. Sturdza a arătat împrejurările politice în care s'a făcut alegerea principelui Carol și însemnătatea acestei alegerĭ. Alegerea s'a făcut la 7 Aprilie 1866. Principele Carol Anton, tatăl actualului Rege, primi dela fericitul Brătianu o telegramă, care anunța, că 5 milióne Românĭ au ales de domn pe fiiul sĕu principele Carol. Regele Prusiei a recomandat noului ales, ca sĕ caute a se pune bine cu Pórta și Rusia, carĭ până atuncĭ nu se pronunțaseră pentru un domn strĕin în Principate. Nu se sciea, când alesul va sosi în țéră. Convingerile multora începură sĕ se clatine și se ținuse un mare consiliu, în care Manolache Costache și-a arătat îndoiala. Domnul Carol ajungênd în curênd la Severin, a dat o telegramă la Bucurescĭ în care spunea, că „punênd piciorul pe pămêntul românesc, îșĭ va sacrifica tótă viéța sa pentru poporul românesc“. Aceste cuvinte — dise d-l Sturdza — au fost repetate și adĭ de Rege în fața guvernului, care l'a felicitat pentru a 36-a aniversare a domniei sale.

Premiațĭ. Comisiunea de premii a Academiei Române a acordat 5000 lei din fondul Lazăr d-lui Dr. *Ureche* pentru lucrarea d-sale „Notiunĭ de igienă“, ér pe d-l Dr. Ioan *Mihalyi*, fratele Es. Sale metropolitului Mihalyi din Blașiu, l'a premiat cu 4000 lei pentru lucrarea d-sale „Diplome maramureșene din vécul XIV și XV“.

In comuna Gurbescĭ din comitatul Bihorului a fost dilele aceste vĕrsare de sânge. Pădurarul Kemény István a dat în loc oprit peste vaca țĕranului Petre *Buna.* Pădurarul vrênd sĕ-i ia zălog, Buna nu voia sĕ-i dea zălogul. Din causa acésta neomenosul pădurar a descărcat arma în Buna și l'a rânit mortal. Locuitorii comunei audênd de lucrul acesta, s'au năpustit asupra pădurarului, care se refugiase la primărie. Poporul înverșunat a asediat primăria. Atuncĭ venind din *Tinca* gendarmerie, au potolit „turburarea“, după-ce rănirá pe mai mulțĭ țĕranĭ.

Un câștig de 180 000 coróne. D-na Rusu, vĕduva maiorului de gendarmĭ, Rusu din Brașov, a câștigat la tragerea dela 1 Aprilie a lozurilor pentru regularea Tisei câștigul principal de 180,000 coróne.

Actorĭ ungurĭ falsificatorĭ de banĭ. „Székely Nemzet“ scrie, că poliția din Kézdi-Oșorheiŭ a arestat dilele acestea pe tînĕrul Andreiŭ Bodor, care voia sĕ vêndă mașinile și clișeurile necesare pentru fabricarea de banĭ. Poliția a aflat și pe complicii lui Bodor în persónele actorului Kispál Károly și actriței Vilma Lehnik, carĭ au fost arestațĭ și ei.

In Lugoș au făptuit nisce Țiganĭ Mercuria trecută o hoție îndrăsnéță la negustorul Adolf Solomonovits din apropierea cimiterului român. La strigătele evreului venind vecinii, Țiganii au scăpat pe feréstră, rupênd numai cerceii din urechile evreicei. Gendarmii n'au putut prinde pe tâlharĭ. dér în schimb au dat peste două cărуțe pline de femei și copii, carĭ ignorând nereușita întreprinderei așteptau întórcerea bărbaților cu prada sperată. Femeile și copiiĭ au fost arestațĭ.

In Șinca-vechiă se va aranja o producțiune teatrală de către junimea de acolo, Lunĭ în 28 Aprilie st. n. 1902 a doua di de sf. Paștĭ, în sala școlei confesionale. Venitul curat e destinat în favorul școlei locale. Prețul de întrare de persónă 1 cor. Inceputul la 7 óre séra. După producțiune urméză dans.

Intristații: Lucreția A. Lupașcu, Alexandru și Alexandrina A. Lupașcu, Henrietta și Stefan Sihleanu, Maria și Barbu Delavrancea, Lucreția și Eduard Ghica. Stefan A. Lupașcu, Profira Lupașcu, Neron și Amelie Lupașcu, Roxandra Milicescu, Lascar și Elena Lupașcu, Maria și locot.-colonel G. Lupașcu, Eugeniu și Ema Lupașcu, Elena si Margareta Miller-Verghi, căpitan Verghi, Alexandrina Milicescu, Anna C. Pallady, Eleonora și Petru C. Pallady;

Familiile Bastaki, Ghica, Istrati, I. Filiti, G. Mandrea, Pascal, N. Basilescu, Lupașcu, Buzdugan, Brăescu și Ciugolea, au adênca durere a vĕ face cunoscut perderea prea iubitului lor soț, tată, frate, cumnat și unchiŭ

Alexandru Lupașcu

în etate de 69 anĭ,

Comandor al ordinelor „Steaua“ și „Coróna României“, președintele consiliului de administrație a Creditului Funciar Urban din Bucurescĭ, președintele de onóre al societății „Transilvania“, fost administrator al domeniilor statului, fost director general al poștelor și telegrafelor, fost prefect, fost consilier al Curței de Apel din Bucurescĭ, fost consilier la Inalta Curte de Compturĭ, fost vice-președinte al Adunărei deputaților etc., etc., etc.

Incetat din viéță după o scurtă suferință astădĭ, 8 Aprilie 1902, la órele 7.50 a. m.

Și vĕ rógă sĕ binevoițĭ a asista la ceremonia funebră, ce va avé loc la cimitirul Bellu, în diua de 10 Aprilie 1902.

Cortegiul va porni dela domiciliul defunctului, strada Cosma 12, la órele 2 p. m.

In cestiunea unificării limbei literare.

Dăm loc unui articol, ce-l primim dela un profesor din România privitor la cestiunea unificării limbei literare, care, precum scim, a fost sulevată de către secțiunea literară a „Asociațiunei“ nóstre.

Articolul, deși are caracterul unei întîmpinărĭ, este ținut la înălțimea unei discusiunĭ principiare, care discusiune prin publicarea acestui articol o și deschidem în fóia nóstră:

Am considerat tot-déuna dăunător amestecul pressei din regat în luptele grele de esistență, ce duc frații noștri dincolo de Carpațĭ. Imprejurărĭ politice create lor in curs de secole, de carĭ noi am fost strĕinĭ, nu se pot judeca dela distanță; unde trebuesc fapte, sfatul e de prisos.

Acelașĭ lucru nu se póte dice despre discuțiunile culturale. Ele nu au interes numai local, ci ating întréga suflare românéscă.

Décă decĭ ne ridicăm vocea, la rêndul nostru, în cestia unificării limbei literare, ce preocupă de cât-va timp cercurile competente de dincolo, o facem din convingerea, că numai o discuțiune largă póte aduce lumină deplină.

Pe cât scim, în concertul de entusiasm, ce a provocat inițiativa „Asociațiunii“, o singură notă discordantă se audi, care găsi ecou în „Trib. Poporului“ din Arad. Sub titlul: „Cum se scrie la noi“, acest diar a publicat trei articole *anonime* în carĭ se condamnă planul de reformă al „Asociațiunii“. Tonul zeflemist d'a trata lucrurĭ seriόse, mania d'a batjocori orĭ-ce inițiativă, au contribuit mult ca „Trib. Pop.“ sĕ nu se bucure la noi de-o considerație esagerată. Odată mai mult, ea trebuia sĕ dea pe față spiritul îngust. de care e animată. Vorbind de principii de limbă și de stil, „Trib. Pop.“ găsesce cu cale sĕ compare membrii din comitetul „Asociațiunii“ cu badea Cârțan, sĕ atace „Gazeta Transilvaniei“ în trecutul ei atât de măreț, sĕ debiteze vrute și nevrute și, pe d'asupra, sĕ-șĭ facă propriile sale elogii.

---

piept, galben ca céra. Ochii îi erau închișĭ și buzele învinețite.

— A murit! murmurà Antea.

— A murit! repetà Cinna.

In momentul acesta, centurionul împunse cu vêrful lăncei în cósta Restignitului.

Lucru ciudat; întórcerea luminei și privirea acestui mort, părea că liniștesce mulțimea. Ea venì mai aprópe de locul supliciului, de unde soldații n'o mai goneau. Vocĭ scrâșniră:

— Cobóră-te de pe cruce! cobóră-te de pe cruce!

Antea mai contemplà acel frumos cap aplecat și spuse cu voce năbușită, ca și cum ar fi vorbit cu ea însășĭ:

— Óre va învia?

Ea îi vedea ochii și buzele lui marmorate deja de pete albăstrii, brațele lui rigide și inerte, corpul lui imobil, și supt și glasul ei tremura în resignațiune desperată.

Aceeașĭ desperare chinuia sufletul lui Cinna. Nicĭ el nu credea în învierea Nazariteanului, dér era sigur, că de ar fi trăit, prin puterea lui, bună séu rea, numai El ar fi putut vindeca pe Antea.

Intre acestea, mulțimea se îngrămădea mereu în jurul crucei. Din ce în ce mai des se audiau strigătele:

— Cobórtă-te de pe cruce! Cobórăte de pe cruce!

— Cobóră-te! — strigà Cinna desperat și din fundul inimei sale. — Vindecă-o. și ia-mĭ drept rĕsplată sufletul.

Ceriul se limpedì. Munții tot mai rĕmâneau învĕluițĭ în céță; dér de-asupra platoului și a cetății, nu mai plana nicĭ un nor.

Turnul Antonin lucea la sóre luminând ca un al doilea sóre. In aerul rĕcorit sburau sute de rândunele...

Cinna dădu ordin de plecare.

Era după amiadĭ. Apropiându-se de casă, Antea strigà subit:

„Hekate *) n'a venit astădĭ“.

Și Cinna se gândia tot la acésta.

*) Stafia, ce-i apărea bolnavei ca visiune în forma unui cap de mort.

De alt-fel articolele în cestie au fost primite precum meritau. Afară de-o întîmpinare a d-lui Al. Hodoş (Ión Gorun) din „Sĕmănătorul“, ele au fost ignorate pur şi simplu. Cred, că e o greşélă acésta, căci décă la rigóre ignoranţa merită óre-care cruţare, reavoinţa n'are drept la nicĭ una.

De aceea îmĭ permit a reveni astădĭ asupra afirmărilor „Trib. Pop.“, spre a dovedi întru cât ele sunt întemeiate.

Autorul anonim e indignat, din capul locului, prin faptul, că ómenii de litere din România, de patru decenii încóce, au criticat în tot-déuna limba cărturarilor din Ardeal, şi-l revoltă mai ales *tonul* acelor critice. Cu tóte acestea, uitându-şĭ nobila indignare, ceva mai la vale, el însu-şĭ ia la trei parale limba diarelor ardelene, demonstrând cu citaţiunĭ estrase neputinţa unui stil înăbuşit sub nomolul termenilor improprii.

Atuncĭ sĕ ne dea voie savantul anonim sĕ-l întrebăm, cu ce drept face acésta? Nu cum-va crede, că criticele d-sale singure au darul d'a îndrepta, fiind isvorîte din curăţenie de suflet, ér toţĭ cei-lalţĭ, neesceptând pe *Alecu Russo* şi pe *Titu Maiorescu*, au criticat numai spre a batjocori, spre a face spirit eftin pe spinarea celor de peste munţĭ? Crede óre, că nu tot Românul e chemat a îndrepta o stare de lucrurĭ, ce toţĭ o avem de-o potrivă la inimă: unitatea culturală, antemergĕtórea tuturor unităţilor?

Acolo unde însĕ anonimul abuséză cu desĕvîrşire de bunăcredinţa cetitorilor sĕi, e când afirmă, că tóte criticele pornite dela noi n'au alt scop, decât a întroduce în Ardeal „deosebita dragoste a scriitorului bucurescean pentru tot ce este formă şi frasă frumósă“. După d-sa, acéstă direcţie ar fi fost inaugurată de *„Junimea“* dela Iaşi, al cărei „imperativ categoric (sic) era: eleganţa de stil şi o limbă fără cusururĭ, ca o haină croită după ultima *modă*“ (sic).

Vedeţĭ cât de superficială a fost direcţia culturală propagată de Maiorescu, Negruzzi, Gane, Eminescu etc. Stil elegant, haină după ultima *modă!* Incolo nimic. Şi ce e mai grav, „Junimea“ a vrut sĕ impună acest „imperativ categoric“ şi dincolo de Carpaţĭ.

Recunosc că nu vĕd nicĭ o nenorocire, décă diarele transcarpatine ar fi ajuns sĕ scrie într'o limbă „fără cusururĭ“, în frase „frumóse“, căcĭ o frasă e tot-déuna frumósă când conţine un adevĕr bine esprimat. O ideie ascunsă într'o limbă cu *cusururĭ*, încetéză *eo ipso* a fi o ideie. Lipsit de claritate, stilul nu póte fi *„elegant“*, nicĭ neelegant, e gol pur şi simplu E de mult de când critica literară, cu *Lacombe* în frunte, nu admite decât două specii de stil bun: scientific şi artistic. Tóte celelalte subdivisiunĭ sunt inutile, căcĭ nu spun nimic. Luaţĭ de e. o pagină scrisă de un chemist. Pagina va fi bună, décă adevĕrurile sunt espuse în termenĭ proprii, décă sintaxa e clară, décă frasele se succed complectându-se pentru stabilirea tesei. Luaţĭ acum o alta pagină, scósă dintr'un scriitor. Déca e bună, ea va conţiné într'o mĕsură óre-care calităţile stilului scientific. Ne-avĕnd de loc numitele calităţĭ, pagina e rĕu scrisă. Scriitorul nu e musicant, care póte impresiona *fără idei* cu simple *sunete* armoniόse. Insăşi condiţiunea artei scrierii, e sĕ ne represente imaginĭ de lucrurĭ şi de persóne, precum şi ideile de legătură între lucrurĭ. Astfel pe lângă elementele esenţial artistice, se cere şi aicĭ esactitate, mĕsură, ordine.

Calificările tînĕrului anonim de „stil elegant“, „haină modernă“, precum vedeţĭ, sunt cel puţin de prisos. Lumea cunósce activitatea culturală a „Junimei“. Monumentul literar în care magistrul ei a sintetisat ideile dominante acestei direcţii, e în mânile tuturor. Ceea-ce d-l Maiorescu a combătut în tot-déuna, a fost tocmai „beţia de cuvinte“, şi criticul din Arad n'a fost dibaciŭ, găsindu-i vină unde nicĭ adversarii politicĭ nu i-au găsit.

De altmintrelea însu-şĭ autorul celor trei articole amintite, scriind într'o limbă alésă, transparentă, cu un cuvĕnt românésca, dă cea mai strălucită desminţire afirmaţiunii sale, că „gazetele din Ardeal au ţinut mai mult la principiul *ce* se scrie, decât *cum* sĕ scrie“.

Décă prin contactul direct cu cultura românéscă din regat, sĕu indirect prin simpla cetire a cărţilor şi diarelor nóstre, d-sa a putut însuşi o limbă fără cusururĭ, nu era óre mai firesc sĕ indice din capul locului, fără a fi ponegrit în drépta şi în stânga, căile carĭ duc mai sigur la unitatea limbei literare.

Étă în adevĕr, la urma urmei, ce sfaturĭ dă d-sa comitetului „Asociaţiunii“:

primo: „sĕ *controleze* manualele de limba română din şcólele poporale“;

secundo: „sĕ le dea spre îndreptare scriitorilor mai de dai dómne“;

tertio: „sĕ stăruie pentru realisarea ideii d'a trimite în Bucurescĭ tinerii profesorĭ de limba română, ca sĕ se specialiseze“;

quarto: „sĕ-şĭ desvólte activitatea în jurul bibliotecilor de popularisare“.

Tóte aceste sunt bune şi frumóse, şi le subscriem şi noi cu dragă inimă, negăsind nimic de dis în contra lor.

Dér atuncĭ, tinere amice, de ce atâta zarvă spre a dovedi, că „limbile nu se *reformézä*, ci se formézä, când tu însu-ţĭ vii şi propui *controlarea* cărţilor? De ce atâta supĕrare pe „Asociaţiune“, care cel puţin are meritul incontestabil d'a fi agitat o cestiune mare.

Sĕ nu uiţĭ, tinere amice, că un stég ridicat chiar de o mână tremurândă de moşnég, e ridicat, şi un stég e tot-déuna un simbol.

In lăturĭ! decĭ vĕ dicem vouĕ tuturor, carĭ puneţĭ micile vóstre sentimente pe d'asupra marilor interese generale.

D. P. Popescu,
profesor.

Dela procesul falsificatorilor de banĭ.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans“.)

Ploescĭ, 22 Aprilie n. 1902.

Precum v'am scris deja, procesul falsificatorilor de banĭ, carĭ avură o societate ramificată în Transilvania, unde aveau propriu dis fabrica lor de bancnote, s'a început a-se judeca la secţia II a tribunalului de aicĭ Sâmbăta trecută şi neputêndu-se termina în acea di, s'a amânat pe Marţĭ.

Am vĕdut, că aţĭ făcut dare de sémă şi despre procesul dela Têrgul-Mureşului în aceeaşĭ cestiune, de aceea cred, că vĕ fac un serviciŭ, dându-vĕ un mic raport despre începutul procesului de aicĭ.

Tribunalul a fost presidat de d-l Al. Dumitrescu, asistat de d-l I. Cireşanu, supleant. Fotoliul ministerului public a fost ocupat de d-l prim procuror T. Anghelescu. Din partea Băncii Naţionale a venit dela Bucurescĭ d-l director Bibicescu. Advocatul Băncii era d-l Al. Radovicĭ.

Dintre inculpaţĭ erau presenţĭ Max Ressel, Minea Iliescu cârcĭumar în Azuga, Fritz Badjon, cantinier în Azuga, Alexe Sulică, lucrător la fabrica de hârtie din Buştenĭ şi Corneliu Lichirie, asistent în farmacie. Ceilalţĭ acusaţĭ se află arestaţĭ la Têrgul-Mureşului.

Principalul acusat este Max Ressel, care a fabricat biletele. El a fost întâiŭ pastor protestant în Germania, ér în momentul arestării era conducĕtorul corului dela fabricele din Azuga. Este om de-o statură mijlocie, cu musteţe şi barbă roşie, în etate de vre-o 43—45 anĭ. Ressel este tipul pronunţat al alcoolicului. Totuşĭ fórte inteligent, lămurit în expunere, căutând dela început sĕ-şĭ creeze un curent favorabil. Depositiile lui, formând istoricul afacerii, vi-le comunic mai pe larg.

Ressel face istoricul întregei afacerĭ. Arată cum încă dela 1895, pe când se afla în Azuga, a falsificat un singur bilet de 20 de lei român, care a şi circulat; cum apoi, în Transilvania, a încercat sĕ falsifice biletul de 10 florinĭ şi, în fine, biletul de 100 lei român. A lucrat însĕ la aceste falsificărĭ fiind mereu ameninţat de mai mulţĭ individĭ, carĭ de pe atuncĭ voiau sĕ formeze o bandă de falsificatorĭ.

După o bólă grea, a părăsit Transilvania fără ca sĕ fi falsificat biletul şi s'a dus în oraşul sĕu natal, la Lignitz, în Germania. Pe când se afla în Lignitz preotul Nicolae Lichirie, pe care-l cunoscuse ca învĕţător la şcóla germană din Azuga, şi care se făcuse preot în comuna Cârţa din Transilvania, pusese basele unei asociaţiunĭ pentru falsificare de bancnote. Preotul Lichirie, care scia, că Ressel falsificase un bilet de 20 lei la Azuga, a căutat sĕ-l aducă la Cârţa în acest scop şi i-a scris în 1900, sĕ vie la Sibiiu sĕu la Braşov, unde póte găsi ocupaţiune, trimiţêndu-i chiar banĭ pentru drum. Ressel a venit atuncĭ şi a fost primit cu bucurie de membrii asociaţiei, pe care o formase preotul Lichirie.

Când a vĕdut pentru-ce fusese însĕ chemat, a voit sĕ plece, dér n'avea banĭ. A credut atuncĭ, că cerĕnd banĭ sĕ-şĭ procure uneltele falsificărei, sĕ realiseze o economie şi sĕ pótă pleca. Preotul Lichirie însĕ a simţit şi l'a dat în paza unui membru al asociaţiei, Ion Munteanu. Cu acest Munteanu a fost la Viena şi a cumpĕrat pietri litografice, o pressă mică şi cernélă şi s'a reîntors la Cârţa, unde membrii asociaţiei l'au secvestrat, l'au dus în pădure, spre Negoiul, la o înălţime de 1.500 metri, unde, în mijlocul pădurei, pe un platou, au improvisat o colibă.

La 4 Nov. au plecat la Cârţa, unde a fost închis într'o căsuţă a lui Lazăr Munteanu, învĕţător în comuna Cârţa, frate cu Ión Munteanu, asociat şi el în bandă.

Două lunĭ a stat aci ca într'o închisóre, a terminat 120 de bilete de 100 lei, dintre carĭ 80 le-a dat membrilor asociaţiei şi 40 le-a păstrat şi apoi mai târdiu le-a dat lui Ion Giurcă, alt asociat, care i-a declarat, că a fost la Bucurescĭ sĕ schimbe aceste hărtii şi că le-a dat lui Minea Iliescu.

La o întrebare a d-lui I. G. Bibicescu, rĕspunde, că în cufărul rĕmas la Chimacovicĭ, îngrijitorul museului din Sibiiu, trebue sĕ se găséscă scrisórea preotului Lichirie, prin care era chemat sĕ vie în Transilvania în 1898; dela Lignitz tot preotul Lichirie l'a chemat cu o scrisóre, care a rĕmas în cufărul sĕu la Cârţa.

Când a venit dela Lignitz la Cârţa, s'a dus împreună cu preotul Lichirie la Făgăraş, unde a făcut cunoscinţă cu Chenduleţ, Munteanu şi Tarcea. Uneltele comandate la Viena au venit pe adresa lui *poste restante* la Sibiiu.

Nu scie esact cine a constituit asociaţia. Bănuia însĕ, că şeful bandei e preotul Lichirie. Scheopul, alt membru al asocieției, i-a adus materiale din Berlin.

Unificarea calendarelor.

D-l profesor universitar N. *Coculescu* din Bucurescĭ adreséză în cestiunea unificării calendarelor o scrisóre către redactorul „Voinţei Naţionale“. Étă interesanta scrisóre:

Tótă lumea scie — din experienţa de tóte dilele cel puţin, décă nu din o convingere întemeiată pe cunoscinţe, că suntem înapoi, cu socotirea dilelor, de data astronomică — care'e aceea a calendarului Gregorian — şi că, dela Martie 1900, am rĕmas înapoi cu 13 dile. Acesta e un adevĕr sciinţific, pe care nu-l tăgăduesce nimenĭ, nicĭ chiar Prelaţii ortodoxi.

Se mai scie însĕ — şi acésta mai ales de către Prelaţĭ — că Paştele se serbéză în prima Dumineca după luna plină pascală, adică după acea lună plină, care cade în diua de 21 Martie, sĕu după acéstă dată. Urméză dér, că nu orĭ-care lună plină a lunei Martie póte fi privită ca pascală.

E important dér, sĕ se scie a calcula dinainte, la ce dată, după 21 Martie, are sĕ fie lună plină în fiecare an — pentru-ca în prima Duminecă, după acea lună plină, toţĭ creştinii sĕ sĕrbătorim Invierea — şi décă nu ne pricepem a face asemenea calcule, sĕu décă metodele învechite de care ne servim, ne conduc la resultate greşite, atuncĭ cel puţin sĕ ne ridicăm ochii spre ceriŭ, cu începere dela 21 Martie, şi sĕ vedem, în ce di are sĕ fie lună plină.

Acea lună plină va fi pascală; ér în Dumineca următóre va trebui sĕ fii aniversarea Invierei Mântuitorului.

Décă nu facem aşa, vom risca sĕ luăm ca lună pascală, o lună plină care nu e pascală, şi greşită va fi atuncĭ şi sĕrbătórea sfântă, ce toţĭ Creştinii aşteptă cu multă pietate.

Sĕ luăm anul acesta şi sĕ vedem, cine — catolicii cu protestanţii orĭ pravoslavnicii ortodoxi — au calculat greşit?

E destul, sĕ luăm un calendar, orĭ un Almanac orĭ-care, şi sĕ ne uităm în ce di a lunei Martie a fost lună plină; găsim, că am avut lună plină — şi orĭ-cine a putut'o observa — Lunĭ 24 Martie stil nou. Acéstă lună plină, venind după 21 Martie, a fost decĭ pascală şi Dumineca următóre, 30 Martie (stil nou), era dér diua Paştelui. Acésta e şi data în care, într'adevĕr, a avut loc învierea pentru toţĭ Creştinii popórelor din Apus.

Noi însĕ, vecĭnic înapoi, obstinându-ne a păstra greşitul calendar Iulian, ne-am dis: calendarul nostru arată 11 Martie, nu 24 (din causa celor 13 dile de întârdiere), decĭ lună plină nu e pascală, căcĭ pentru noi cade înainte de 21 Martie şi trebue sĕ mai aşteptăm, până ce se va pune următórea lună plină, adică încă 29 dile şi mai bine (sciut este, că dela o lună plină până la luna plină următóre se strecóră 29 dile şi jumĕtate aprópe).

De aceea pentru noi, dela rĕsărit, lună pascală e, acea care se va pune mâne, Marţĭ 9 (22) Aprilie, şi din acéstă causă tocmai Duminecă. 14 (27) Aprilie o sĕ serbăm Invierea Domnului!

Dér greşită e acéstă dată, căcĭ adevĕrata lună pascală era acea din luna trecută, de óre-ce în acea di de lună plină era 24 Martie, cum stă scris în calendarul gregorian, ér nu 11 Martie, cum ne spune cel iulian.

(Va urma.)

Diverse.

Cum fuméză Japonesii. Japonesii fuméză, în general, în chip fórte ciudat. Pipele lor au capace de metal. Ei nu pun în pipă mai mult tutun, decât pentru 3—4 trăsăturĭ puternice. Tutunul, pe care îl întrebuinţéză e tăiat în mod estra-ordinar de fin, astfel că pare a fi blond; e însĕ de o calitate fórte bună. Japonesul trage un fum straşnic, îl ţine puţin în plămânĭ apoi îi dă drumul pe nărĭ. De obiceiŭ ei nu fuméză decât 4—5 pipe, apoi cât-va timp nu mai fuméză de loc.

Literatură.

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu*. Sibiiu, „Tipografia“ societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 corónă (plus 5 banĭ porto). Se află de vĕndare la Tipografia *„A. Mureşianu“*.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

Din trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille Preţul 2 cor. plus 10 b porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedec Madini. Din viaţa tristă După natură. Baca laureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b plus 10 b. porto.

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu*. Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 b. (cu porto 25 b.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Preţul 40 b. . . (cu porto 46 b.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu*. Pr. 60 b. + 6 b. porto.)

Sfătuiri de aur séu **calea către fericire** pentru sătenii românĭ de tótă starea şi etatea. Cel mai acomodat premiu pentru pruncii dela şcólele confes. sătescĭ române, de Aron Boca Velchereanu. Cu suprefaţă de G. Simu Preţul 60 banĭ o pl. 10 b. porto.

Cuvinte de aur seau **invĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus in limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *A. Popa*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatrul Preţul 24 b. . . . (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *V. R. Buticescu*. Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop*. Preţul 80 b. (cu porto 86 b.)

„Omul", noţiunĭ din anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătună* inv. Acéstă carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcólei pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (pl. 5 b. por.)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtătorului de dare* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carte e un îndreptar de o trebuinţă nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu*. Acéstă broşură conţine istorióre şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 ban (+ 56 b. p.)

Bocete adecă **Cântări la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul*. Preţul 80 banĭ (+ 10 b. p.)

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu*. Ediţ. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul* Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b p.

Versurĭ de dor, adunate din poeţii români de *A*. Preţul 50 banĭ (+ 5 b. p.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu*. Preţul 24 banĭ (+ 3 b porto).

Dr. Ioaif Frapparti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 b. plus 10 b. porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunelor la *naţiunea nóstră*" de *Ioan Cliniciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul*. Preţul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Valace*. Tomul I costă cor. 1·50 Tom II cor 1·40 (+ 30 b. porto de fia-care.)

Istoria lumiĭ partea a III-a tălmăcită de preotul *C. Moraru*, după Dr. Th B Welter.

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de insemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiunĭ fugitive" la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása", scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Viaţa şi operile luĭ Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparaud al din Blaşiŭ.

„Pentru memoria luĭ Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Prezid. prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. port.).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal". studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Abonamente

la

„Gazeta Transilvaniei"

se pot face orĭ şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de coróne ung. 4%	97 65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100 65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	97 —
Impr. ung. cu premii	204.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161 75
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	120.40
Losurĭ din 1860.	153,50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	686.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	671.—
Napoleondorĭ	19 09
Mărcĭ imperiale germane	117.30
London vista	240.25
Paris vista	95 40
Rente de coróne austr. 4%	99.55
Note italiene	93 20

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Aprilie n. 1902

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	126 —	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—